

**KOSSUTH LAJOS 1848–1849-ES KIADATLAN IRATAI
A SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI LEVÉLTÁRBAN**

Kossuth Lajos születésének 150. évfordulója alkalmából az 1950-es években öt kötetben megjelentek pályája 1848–1849-es dokumentumai. Ezekben az adott időszakról, valamennyi fontosnak ítélt Kossuth-iratot igyekeztek felvenni, a már korábban kiadottakat is. Az anyaggyűjtés teljességre törekvésének azonban több akadálya volt. Az 1848–1849-es irattár követte a kormányt Budáról Debrecenbe, majd vissza, ezután pedig Szegedre és Aradra. Majd a bukás után a hadbírószági perekhez bizonyítékként használtak fel egyes aktákat. Ezek során számos minisztérium irattára megsérült, állagok kallódtak el, akták semmisültek meg.

A vidéki helyhatósági levéltárakba elvileg csak olyan iratok kerülhettek, amelyek fogalmazványa megmaradt az országos szerveknél. Ezek anyagának pusztulása és hiányossága miatt azonban a vármegyei levéltárakból még előkerülhetnek ismeretlen dokumentumok. Bár ezek kutatása is esetleges, mivel a Bach-korszakban — központi utasítás alapján — sok helyen kiselejteztek a szabadságharcral kapcsolatos iratokat. A hiányok pótlásában ezért különösen felértékelődtek a megyei levéltárak, illetve a különböző kéziratárak.

Az itt közölt anyagot a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárban lévő Szabolcs Vármegyei Központi Bizottmány iratai című fond tartalmazza. Ezek olyan dokumentumok, amelyek sem a fentebb említett Kossuth-kötetekben, sem azoknak Hermann Róbert, illetve Beér János és Csizmadia Andor által publikált kiegészítéseiben nem szerepelnek.¹ Igaz, hogy néhány irat fogalmazványa vagy valamilyen variánsa már megjelent, ennek ellenére ezeket is közlöm, mivel a korábbiakkal szemben több-kevesebb módosítás, kiegészítés fedezhető fel bennük.

Találunk közöttük olyanokat, amelyeket Kossuth Lajos saját kezűleg írt, de legtöbbször valamelyik hivatali fogalmazó készítette, ő pedig csak szignálta azokat. Néhány terjedelmesebb levél lényeges információkat hordoz. Mások viszont csak néhány sorosak, és a szabadságharc minden napi életének kevésbé fontos eseményeiről tudósítanak. Ennek ellenére ez utóbbiakat is közlöm, mivel elválaszthatatlanul hozzátartoznak ezeknek a hónapoknak a történetéhez. Ráirányítják a figyelmet arra, hogy Kossuthnak gyakran nemcsak a stratégiaileg fontos kérdésekkel, hanem az állampolgárok egyes-bajos panaszaiával is foglalkoznia kellett.

---

¹ Hermann Róbert: Kiadatlan Kossuth- és OHB-iratok 1848-ból. Hadtörténelmi Közlemények, 1989. 2. sz. 223–239.; Hermann Róbert: Kossuth Lajos, az Országos Honvédelmi Bizottmány és a Kormányzóelnöki Iroda kiadatlan iratai 1849-ből. Hadtörténelmi Közlemények, 1992. 3. sz. 137–162.; Az 1848/49. évi népképviselői országgyűlés. Szerk. Beér János. Budapest, 1954. (a továbbiakban Beér, 1954.)

Kossuthtól származónak tekintek minden olyan dokumentumot, amelyet saját kezűleg írt alá. Ettől csak az egykorú nyomtatványoknál, illetve a Szemere Bertalan egyik felhívásába beágyazott, Kossuthtól származó, de általa saját kezűleg alá nem írt körlevélmásolatnál tértem el.

Az iratok időrendben követik egymást. Általában — alkalmazkodva a már eddig megjelentekhez — a betűhív közlés szempontjait tartottam szem előtt. Meghagytam minden olyan írásbeli sajátosságot, amely az eredeti hangzásalak megőrzését vagy Kossuth jellegzetes helyesírását, stílusát érzékelteti. Nem követtem viszont a nyilvánvaló toll- és helyesírási hibákat, valamint a nagybetűk túlzott használatát. Az ingadozó írásbeli különbségeknél a mai helyesíráshoz legközelebb álló formát választottam.²

A körlevelekbe utólag beírt részeket más betűtípussal szedtük. Minden dokumentum alatt megadtam, hogy az milyen mértékben Kossuth munkája. Saját kezű aláírásának jelzésére az sk. megjelölést alkalmaztam. Ha volt ilyen, közöltem az eredeti iktatószámot is.

Az előforduló személynevek magyarázata a jegyzetekben található.

---

² Az iratok átírásánál mindenben követtem a Kossuth Lajos összes munkái című kiadvány eljárását. Lásd: Kossuth Lajos 1848/49-ben. 1. köt. Kossuth Lajos az utolsó rendi országgyűlésen. 1847/48. Szerk. és bev. Barta István. Budapest, 1951. 7–10. (Kossuth Lajos összes munkái, 11.)

IRATOK

1.

Budapest, 1848. május 24.

Kossuth Lajos pénzügyminiszter körlevelének
Szabolcs vármegyéhez küldött példánya a kamatos kincstári utalványokról

A pénzügyi Ministertől
Szabolcs Vármegye közönségének

Kamatos kincstárutalványok kibocsátása iránt kelt rendeletem, s mellékletei, kebelszerte köröztetés, egyszersmind eszközlésbe-vétel végett ezennel átküldetnek, s az annak sikerítésére tett intézkedésekről hivatalos tudósítás váratik.
Kelt Budapesten Május 24-én 1848.

a pénzügyi minister
Kossuth Lajos sk.

Mellékletek: 1 rendelet, 15 felszólítás, 60 sorjegyzék, 1 árjegyzék
Eredeti tisztázat. 615/P. M. szám.

A mellékletek között említett rendelet az aktában nem található. Kiadva: Kossuth Lajos 1848/49-ben. 2. köt. Kossuth Lajos az első magyar felelős minisztériumban. 1848 április–szeptember. Sajtó alá rend. Sinkovics István. Budapest, 1957. (Kossuth Lajos összes munkái, 12.) (a továbbiakban Kossuth, 12.) 181–184.

A „Felszólítás a nemzethez kamatos kincstárutalványok kibocsátása ügyében” c., egykorú nyomtatvány Kossuth aláírásával már kiadva: Kossuth, 12. 177–181.

A „Sorjegyzéke azon arany-, ezüst-, és pénzmennyiségeknek, melyek ministeri felszólítás következtében az alulírt bizottmánynál az álladalmi kincstárnak kölcsön gyanánt beszolgáltattak” c. egykorú kitöltetlen nyomtatványra már hivatkozva: Kossuth, 12. 184.

Az „Árjegyzék mely szerint a közállományok egy évre költsönként átadandó arany és ezüst készletek száztól ötten kamatozó magyar kincstári utalványokért, a közállomány által átvétetnek” c. egykorú nyomtatvány magyar és német nyelven, Kossuth aláírásával már kiadva: Kossuth, 12. 162–165.

Lelőhely: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár (a továbbiakban SZSZBML), IV. B. 102. Szabolcs vármegye központi bizottmányának iratai. (a továbbiakban IV. B. 102.) 48. cs. 693. db. 1848.

2.

Budapest, 1848. június 1.

Kossuth Lajos pénzügyminiszter körlevelének Szabolcs vármegyéhez
küldött példánya a haza javára felajánlott ajándékról és kölcsönről

A Pénzügyi Ministeriumtól
Szabolcs Vármegye Közönségének

A haza oltárára szánt ajánlatok tárgyában Pest városa hatósága három kérdést terjesztett fel a pénzügyi ministeriumhoz:

1-ör valljon ajándékok elfogadtassanak é?

2-or mi történjék olly arany és ezüst nemü kölcsön ajánlatokkal, mellyek nem pénzzé veretés végett, hanem csupán biztositékul ajánltatnak?

3-or valljon nem ércznemü ajándokok, minők például, gabona, vászon, posztó, fehérnemü, lovak, kocsik, fegyverek, s több effélék átaljában elfogadhatók é, s ha igen árverés útján pénzzé kell é fordittatniok, vagy természetben, s különösen hová s kinek lesznek átadandók?

Melly kérdésekre a pénzügy ministerium részéröl tegnap következő válasz adatott:

1-ör A mi az ajándékokat illeti, e tárgyra vonatkozó két rendbeli intézvényemben ismélteve kijelentettem: miként a közállomány hitelének szempontjából a kölcsön kedvesebben fogadtatik, mint az ajándok. Ez okért a megküldött sorjegyzékbe ajándoki rovat nem iktattaték. Azonban a kölcsönnek kedvesebben fogadtatása természetesen ki nem zárja azt, hogy ha valaki magát hazafiúi lelkesedésből csakugyan ajándokra határozza el, az is köszönettel elfogadtassék. Tessék tehát az ajándékokat szintugy két példánybani külön sorjegyzék vezetése mellett elfogadni, s a kölcsönökre meghatározott módon beszoigáltatni.

Megemlitem itt, miként olly ajánlatoknak előfordulása is tapasztaltatott, hol a hazafias lelkületü ajánlók a tőkét kölcsön adják ugyan, hanem a kamatokról lemondanak. Illy ajánlatok a kölcsönök sorjegyzékébe bevezetendők; - de a kamatokról lemondás észrevételbe teendő. Ezen ajánlatokért külön szerkezetü utalványok fognak a pénzügy ministerium által kiszoigáltatni.

2-or Azon kérdésre nézve, mi történjék olly arany és ezüst nemü ajánlatokkal, mellyek nem pénzzé veretés, hanem csupán biztositék végett ajánltatnak? Válaszom az, hogy ha az illy ajánlatok olly feltétben adatnak, miszerint azoknak pénzzé veretése iránt rendelkezni egy bizonyos idő lefolyta mulva is, teljességgel ne lehessen ugy azokat elfogadni nem lehet; mert pénzzé nem tétethetvén, sem a köz szükségek fedezésére módot nem nyujtanak, sem papiros pénzkibocsátás alapjául nem szolgálhatnak, s a velöki szabad rendelkezésre jogot nem adván, inkább teherül mint jótéteményül tekintendők.

Mivel azonban lehetnek esetek, hogy egynémelylek arany és ezüst szereiket azért kívánnák csak biztositék gyanánt felajánlani, mivel azoknak vagy csinosabb alakjuk, vagy a hozzájuk kötött emlék miatt különösebb becsét tulajdonitanak, s azért azokat becsértékük készpénzbeni letételével, egy bizonyos idő alatt visszaválthatni óhajtanák, - annál fogva ki nyilatkoztatom, hogy mihelyt az ország kincstára az ajánlók által arról biztosittatik, hogy egy bizonyos idő alatt, melly azonban 6 hónapnál hosszabb nem lehet, az illy arany és ezüst szerek értékéröl akképpen rendelkezhetendik, hogy ha az ajánlók belső becsértéküknek a kikötött idő alatt ezüst pénzbeni letételével az ekép biztositékul letározott arany és ezüst szereket vissza nem váltanák, azokkal a közállomány szabadon rendelkezessék, és szükség esetében pénzzé is veretethesse, - illy feltét alatt a biztositéki letétemények is akár kölcsönül, akár ajándékul elfogadtatnak, s a kikötendő időig természeti minőségökben megfognak őriztetni; magában értetvén, hogy illy letéteményi kölcsönök esetében, a kamat ha kívánatnék is, csak azon naptól számíthatatik, mellyen azoknak értéke, vagy készpénzbeni kiváltás, vagy a velöki rendelkezetés szabadsága által a közállomány számára gyümölcsözővé tétethetik; és így ezekért az átvételkor csak ideiglenes nyugtatóvány fog kiszoigáltatni, s ez kamatos kincstár utalvánnyal a visszaváltási határnap lejártával kicseréltetni. - Az illy letéti ajánlatok tehát külön sorjegyzék mellett elfogadhatók, - mellyben azonban határozottan kiteendő, mennyi időt kíván magának az ajánló, a visszaváltásra fentartani? Ezen idő miként már fentebb is megjegyeztetett 6 hónapnál hosszabb nem lehetvén.

3-or Végre a mi azon kérdést illeti: valljon nem ércznemü ajánlatok, mint például szövetek, gabona, vászon, posztó, fehérnemü, lovak, fegyverek s a. t. elfogadhatók e? Május 24-én kelt, s a „Pesti Hírlap” május 25-ik számában IV. szám alatt közrebocsátott azon hirdetményemre is hivatkozva, hogy másnemü ajánlatok, - például termények kölcsönül csak ugy fognak elfogadtathatni, ha eladatván kész pénzzé forditattak, azt válaszolom: hogy készpénzerti eladás esetét kivéve, az érték meghatározásának nehézsége miatt, illy ajánlatok természetesen csak ajándok gyanánt fogadtathatván, s a tárgyak megválasztása minden egyes tárgynemekre kiterjedő utasítással előre nem lévén kimerítőleg szabályozható, az eljáró választmányok azt tartásák szem előtt, hogy a melly tárgy a hadseregnek akár felfegyverzésére, akár ruházatára, akár ételmi, avagy betegápolási ellátására természetben szolgálhat, - a mellett könnyen letározható, s rendkívüli költség, vagy elromlás veszélye nélkül gondviselhető, azokat fogadja el, letározásukról azonban ideiglenesen a hatóság gondoskodjék, nehogy mennyiségöknek minémiségöknek, s melly vidékeni használhatásuknak ismerete nélküli elszállításuk nevezetes, tán magát a javadalmat is túlhaladó költséget okozzon; - természetben honvédelmi célra nem használható, vagy nehezen és költségesen gondviselhető tárgyakat azonban csak ugy fogadjanak el, ha könnyen pénzzé tehetőknek látják, melly esetben az eladás, a belügyminister rendelete szerint azonnal eszközlésbe is vétessék; - az elsőbb rendüek pedig letározva, leltár mellett addig gondviseltessenek, míg a hatóságok jelentései nyomán elszállításuk, vagy hová fordításuk iránt a hadügyminister nem rendelkezendik.

Példa gyanánt ide jegyzem, hogy természetben letározható tárgyaknak tekintethetnek, - gabona-nemüek, bor, pálinka, posztó, vászon, hadi használatra alkalmas fegyverek, - ón, kaszák, patkók, zablák, főző vas-edények, s más hasonlók.

Melly hivatalos rendelet e Vármegyének maga mihez tartása végett olly megjegyzés mellett adatik ki, hogy a Pesti Hírlap f. évi május 25-ei számában megjelölt kincstári hivatalok az előrebocsátottakhoz képest egyuttal utasítottak légyen.

Budapesten, Junius 1-én 1848.

a pénzügyi minister
Kossuth Lajos sk.

Eredeti tisztázat. 684/P. M.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 752. db. 1848.

A levél változata kiadva: Kossuth, 12. 210–213.

3.

Budapest, 1848. június 17.

Kossuth Lajos pénzügyminiszter rendeletének Szabolcs vármegyéhez küldött példánya a hon felsegélyezésére történt ajánlások kezeléséről

A pénzügyi Ministertől
Szabolcs Vármegye közönségének

Miután a vésszel fenyegett drága hon fölsegélésére a hű polgárok által hozott áldozatok között olly nemüek is foglaltatnak, mellyek a honvédsereg ruházattali ellátására szánvák;¹ az ezen hatóság részéről a segedelem gyűjtésre kirendelt bizottmányok ezennel oda

utasíttatnak, hogy a készpénzen kívül teendő olytán adakozásokat, mellyek az Önkéntesek toborzásával foglalkozó zászlóalj - kormányok által, felruházás tekintetéből elfogadhatóknak kijelöltetnek, egyenesen *Debreczenbe* felállított zászlóalj kormányának szolgáltatassák át, annak az átvételről szóló nyugtatványait jegyzékbe vegyék, s ekként úgy az ellenörködést mint az adományoknak folytonos világosságban tartását eszközöljék.
Kelt Budapesten, Junius 17-én 1848.

a pénzügyi miniszter
Kossuth Lajos sk.

Eredeti tisztázat. 739/P. M. szám.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 823. db. 1848.
Jegyzet: 1. Aláhúzás az eredetiben.

4.

Budapest, 1848. június 18.

Kossuth Lajos pénzügyminiszter rendelete a törvényhatóságokhoz
a hadi adó és a toborzási segély sürgős beszédéséről

Szabolcs Megye Közönségének

A haza nehéz körülményei, mellyek úgy annak köz, mint az egyesek külön jogait, és vagyonát vésszel fenyegetik, szükségessé tevék, hogy e megyei közönséget a közelebbi hongyülésen hozott VIII. törv. cz.¹ 3. szakaszának mielőbb sikerbei vételére figyelmeztetve, eleve felhíjjam:

miszerint folyó évi ápril hó végével.....	83.913 f. 36 31/32 xr.
fizetlenül maradt, valamint május hó 1-től	
október hó végéig	24.097 „ 5 30/32 „
járó, és így összesen	108.010 f. 42 29/32 xr.

tevő hadi adónak; nem különben ugyan azon időre járó toborzási segélynek mielőbbi beszédetése, és a beszédendett összegeknek a Debreczeni Sőhivatal pénztárábai befizetése iránt kellően intézkedvén, a fenyegető veszély a közös hazától elhárítására szükséges eszközöknek e szerinti előteremtésében hazafiúi buzgalommal járjon el; lángoló hon szeretete e megyei közönségnek ebbeli figyelmeztetésem biztos sikeréről leginkább kezeskedvén.

Kelt Budapesten 1848 évi Junius hó 18-kán.

Pénzügyi Miniszter
Kossuth Lajos sk.

Eredeti tisztázat. 937/P. M.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 885. db. 1848.
A levél változata kiadva: Kossuth, 12. 293-294.
Jegyzet: 1. VIII. törv. cz.: VIII. törvénycikk. A közös teherviselésről.

5.

Buda, 1848. június 27.

Kossuth Lajos pénzügyminiszter rendeletének Szabolcs vármegyéhez küldött példánya az arany és ezüst pénzek kiviteli tilalmának meghosszabbításáról

A pénzügyi Ministertől

Szabolcs Vármegye közönségének

Miután azon viszonyok, mellyek folyó évi Ápril. hó 18-ki 25/P. M. szám alatti rendeletnél fogva, a belföldi arany és ezüst pénznemük kivitelének megtiltását elkerülhetlen szükségessé tevék, még folyvást tartanak, - ugyanazon tilalom további f. évi Julius végéig terjesztetik ki, - mi ezen megye közönségének kellő alkalmazása végett ezennel tudtul adatik.

Budán, Junius hó 27-én 1848.

a pénzügyi Minister

Kossuth Lajos sk.

Eredeti tisztázat. 1189/P. M. szám.

A hivatkozott 25/P. M. számú rendelet nem ápr. 18-án, hanem 19-én jelent meg. Kiadva: Kossuth, 12. 44–45. A kiviteli tilalom előbb június végéig szólt, amelyet július végéig meghosszabbítottak, majd az osztrák pénzügyminisztérium kérésére határozatlan időre kiterjesztettek.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1014. db. 1848.

6.

Budapest, 1848. szeptember 1.

Buda, 1848. október 28.

Duschek Ferenc¹ pénzügyminisztériumi államtitkár Szabolcs vármegye közönségének címzett leiratában Kossuth Lajos pénzügyminiszter körlevelének másolata a százforintos bankjegy forgalomba hozataláról

A pénzügyminisztériumtól

Szabolcs Vármegye Közönségének

A magyar száz forintos pénzjegyek kibocsátása iránt a pénzügyi ministerség részéről a Közlöny² 142-ik számában Közzétett Körrendelet ezen jegyek leírásával egyetemben e Vármegye Közönségének másolatban mellékelve tudomásul és alkalmazás végett megküldetik.

Budán 1848-ki October 28-án.

a pénzügyministeri álladalmi titkár

Duschek Ferenc

A pénzügyministerségtől

A törvényhozás határozata következtében az ország közönsége ezennel következőkről értesítettik:

1-ör a Száz forintos magyar pénzjegyek legközelebben forgalomba fognak tétetni.

2-or ezennel rendeltetik: hogy ezen pénzjegyek minden közpénztárakban, akár adó, akár más bármely fizetésénél névszerinti teljes értékökben, Száz ezüst forint gyanánt /:egy forintra három huszast számítva:/ elfogadtassanak.

3-or ezen pénzjegyeknek értékét a magyar állodalom minden javaival biztosítván, elfogadásukra nézve a magánosoknak semmi aggodalma sem lehet.

4-er Ezen 100 ftos pénzjegyeknek ismertető leírása, a következő:

A magyar 100 ftos pénzjegyek 7" szélességűek, - és 5" magasságúak, - az ötforintos jegyekkel egyazon papírból készítvék, mellynek t. i. sajátsága, hogy higitott kénsavanyval nedvesítve, rögtön feketévé változik; ezen fekete szín későbbben elmulik anélkül, hogy a papír vegyszeti minőségét elveszitené.

A jegyek előlapján dombormű modorban vésett, és renaissance - sztilben arabeskekből képezett, fekete kőnyomatu körvény /:Rusman:/ látható. A körvény felső részén a magyar czimer, alól egy nőfej a négy sarkokban egymást átszegő négyszögek, s ezek mindegyikében római számmal száz /:C:/ van alkalmazva; mindkét oldalon tojásdad paizsban, önyomatban /:typographia:/ látható a „100” szám. - A fej és czimer jobb és bal oldalán, kanyarított, finom rostélyzatu térben a „száz forint” négy nyelvben van nyomtatva. A körvény közepében finom rostélyzattal a „100” szám vésvé, e fölött pedig önyomatban olvasható: Száz forint.

Ezen pénzjegy minden magyar állodalmi és közpénztárakban száz ezüst forint gyanánt, három huszast egy forintra számítva, elfogadtatik, s teljes névszerinti értéke a közállomány által biztosittatik.

Budapest September 1-én 1848.

Kossuth Lajos
pénzügyminister

A jegy hátulsó lapján kanyarított gépvésztű lemezből és keskeny körvényből álló vadgalamszínű kőnyomatos alapzat, magában a körvényben pedig fejer arabeskek láthatók. - A gépvésztű lemezben öt hosszukás tér, és ezekben a pénzjegy hamisításra határozott fenyítéki szabály öt nyelven olvasható, alattok pedig a fejerre vésett „100” szám alkalmazva vagyon.

5-ör Hogy a Közönségnek alkalom nyújtassék, mind a most kibocsátandó 100 ftos jegyeket a már forgalomban lévő magyar ötforintos jegyekre, és visszont ez utóbbiakat az előbbiekre fölválthatni, addig is, míg az országban több váltó hivatalok föllállittatva lesznek, a Budán lévő beváltó hivatal, melly jelenleg az austriai nemzeti banknak ügyeit is gondviseli, a fentemlített fölváltással bizattatott meg.

Budán 1848-ki October 28-án.

Duscek leirata eredeti tisztázat.

Kossuth körlevele egykorú másolat. 1465/s. p. e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1544. db. 1848.

Jegyzet: 1. Duscek Ferenc (1797–1873), korábban a magyar kamara alelnöke, 1848-ban pénzügyi államtitkár, 1849-ben pénzügyminiszter.

2. Közlöny: A magyar kormány hivatalos lapja 1848–49-ben.

7.

Budapest, 1848. október 8.
Kossuth Lajos, az OHB¹ elnöke körlevelének
Szabolcs vármegyéhez küldött példánya az újoncok kiállításáról

Az országos honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének

Tapasztalván, hogy az ország több hatóságai a honvéd-ujoncokat nemcsak negyed-részben, a mint rendelve volt, hanem ezen túl egész számban is kiállítják. - Ezen készségök a haza jelen körülményei közt szivesen fogadtatván, ezennel utasítva vannak az illető hadfogadó kormányok, hogy a hatóságok által hozzájuk bár mi számmal utasítandó ujonczokat elfogadván, azokból zászlóaljaikat megalakítsák, a feleslegről pedig a honvédelmi bizottmányhoz rögtön jelentést tegyenek, addig is ellátatásáról gondoskodván; önként következőn, hogy azon feles szám is a többi honvédekre szabott feltételek szerint kell hogy az illető hatóságok által kiállitassék.

Budapest, october 8-án 1848.

A honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök

Egykorú nyomtatvány. 5012/N. Ö. szám.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1484. db. 1848.
Jegyzet: 1. OHB: Országos Honvédelmi Bizottmány

8.

Pest, 1848. október 8.
Kossuth Lajos, az OHB elnöke körlevelének
Szabolcs vármegyéhez küldött példánya az újoncok kiállításáról

Az országos honvédelmi bizottmány
a Szabolcs megyei hadfogadó kormányának

Tapasztalván, hogy az ország több hatóságai a honvéd-ujoncokat nemcsak negyed-részben, a mint rendelve volt, hanem ezen túl, sőt egész számban is kiállítják. — Ezen készségük a haza jelen körülményei közt szivesen fogadtatván, ezennel oda utasítatnak az illető hadfogadó kormányok, hogy a hatóságok által hozzájuk bár mi számmal utasítandó ujonczokat elfogadván, azokból zászlóaljaikat megalakítsák, a feleslegről pedig a honvédelmi bizottmányhoz rögtön jelentést tegyenek; addig is ellátásukról gondoskodván; önként következőn, hogy azon feles szám is a többi honvédekre szabott feltételek szerint kell hogy az illető hatóságok által kiállitassék.

Pest, october 8-án 1848.

A honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök

Egykorú nyomtatvány. 5012/N. Ö. szám.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1484. db. 1848.
A levél változatát lásd az előző sorszám alatt.

9.

Budapest, 1848. december 19.
Kossuth Lajos, az OHB elnöke körlevelének Szabolcs vármegyéhez
küldött példánya Beöthy Ödön¹ kormánybiztosi kinevezéséről

*Az országos honvédelmi bizottmány elnöke
Szabolcs megye közönségének*

A honvédelmi bizottmány ezennel kijelenti: hogy Beöthy Ödön Bihar megyei főispán erdélyi tejhatalmú országos biztossá nevezetvén ki; — kiküldetése egész Erdélyen kívül még Szabolcs, Bihar, Szathmár, Kraszna, Kővár, Középszolnok, Zaránd megyékre, a kebelükbeni kir. városokra s a Hajdú kerületre is kiterjesztetik.

Egyszersmind pedig e szerint a teendők nevezett tejhatalmú országos biztos úr működési körében összpontosítván az ezen megyék s szab. kir. városok s kerületbeni eddigi kormány biztosok működése ezennel megszüntetik, oda utasítván ezennel minden biztos, hogy eljárásáról végjelentését Beöthy Ödön teljhatalmú országos biztos úrnak adja be, mellyre ő belátása szerint fog intézkedni.

Miknek következtében ezennel a legszigorubb felelet terhe alatt meghagyatik ezen megye közönségének s a kebelébeni mind azon polgári s katonai tisztviselőknak, vagy biztosoknak, kikkel a nevezett Beöthy Ödön tejhatalmú országos biztos úr a neki adott nyílt rendelet értelmében érintkezésbe jő, s annak tartalma szerint őket rendeleteinek eszközlésbe vételére fölszólítandja feltétlenül engedelmeskedni, őt működéseiben minden kitelhető buzgalommal és pontossággal elősegíteni, s ekként a nagy fontosságú feladatnak megoldását mellyet teljhatalmú országos biztos úr vállaira a kormány benne vetett bizodalmánál fogva fektetett könnyíteni, mulaszthatlan és szent hazafiúi köteleességeknek ismerjék másképp nem cselekedvén.

Költ Budapesten December 19-én 1848.

*a honvédelmi bizottmány elnöke
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Eredeti tisztázat. 6036/e. szám.

A Közlöny 1848. dec. 20-i számában megjelent változata közölve: Kossuth Lajos 1848/49-ben. 3. köt. Kossuth Lajos az Országos Honvédelmi Bizottmány élén. 1. rész. 1848. szeptember–december. Sajtó alá rend. Barta István. Budapest, 1952. (Kossuth Lajos összes munkái, 13.) (a továbbiakban Kossuth, 13.) 810–811.

Az OHB iktatókönyvében 6036. sz. alatt szerepel, de az iratok közt örjegy található a helyén, hogy hadbírószági eljárás céljaira kiemelték. Arad vármegyének küldött változata kiadva: Kossuth Lajos 1848/49-ben. 5. köt. Kossuth Lajos kormányzóelnöki iratai. 1849. április 15. – augusztus 15. Sajtó alá rend. Barta István. Budapest, 1955. (Kossuth Lajos összes munkái, 15.) (a továbbiakban Kossuth, 15.) 880.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1597. db. 1848.

Jegyzet: 1. Beöthy Ödön (1794–1854), 1848-ban Bihar vármegyei főispán, délvidéki, majd erdélyi fő-kormánybiztos, honvédezredes. A bukás után emigrál.

10.

Budapest, 1848. december 21.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke felhívása
a törvényhatóságokhoz a hátralékos újoncok kiállítására

*A honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének*

A honvédelmi bizottmány a haza szent nevében szoros kötelességévé teszi Szabolcs megye közönségének, hogy e rendelet vétele után azonnal siessen hátralevő ujonczait, szám szerint 1366 kiállítani, s azokat a lehető leggyorsabban, semmi újabb felszólítást nem várva, szigorú felelet terhe alatt azonnal ide Pestre fölszállítani.

A hon mostani körülményeiben, hol minden oldalról ellenséges seregek törnek országunkba, elvárja a honvédelmi bizottmány, hogy Szabolcs megye közönsége a hon egyik törvényhatósága által sem engedendi magát készségeben s pontosságban megelőztetni.

Kelt Budapesten 1848-ki december 21-én

*A honvédelmi bizottmány
Kossuth Lajos
elnök*

Egykorú nyomtatvány kézírásos kiegészítésekkel. 6252/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 54. db. 1849.

A levél változata kiadva: Kossuth, 13. 844–845.

11.

Szolnok, 1849. január 2.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke körlevelének Szabolcs vármegyéhez
küldött példánya Halassi Kázmér¹ kormánybiztosi kinevezéséről

*A honvédelmi bizottmány elnöke
Szabolcs Megye közönségének.*

Ezennel értesítetik a megye közönsége hogy Halassi Kázmér úr Szolnokra és vidékére nézve szállítási és élelmezési kormánybiztosul neveztetett ki; - minél fogva utasítom a megye közönségét hogy nevezett kormánybiztos úr rendeleteinek készséggel engedelmeskedni s eljárásában elősegíteni kötelességének ismerje.

Kelt Szolnokon Január 2-án 849.

*a honvédelmi bizottmány elnöke
Kossuth Lajos sk.*

Eredeti tisztázat. 16/1849. e. szám.

A kinevezés értesítésének néhány változata kiadva: Kossuth Lajos 1848/49-ben. 4. köt. Kossuth Lajos az Országos Honvédelmi Bizottmány élén. 2. rész. 1849. január 1. – április 14. Sajtó alá rend. Barta István. Budapest, 1953. (Kossuth Lajos összes munkái, 14.) (a továbbiakban Kossuth, 14.) 20–23.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 82. db. 1849.

Jegyzet: 1. Halassy (Halassi) Kázmér, Heves vármegyei szolgabíró, Szolnok és vidéke népfelkélési és szállítási kormánybiztosa.

12.

Debrecen, 1849. január 8.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke körlevelének Szabolcs vármegyéhez
küldött példánya az országgyűlés és a kormány Debrecenbe költözéséről,
illetve a népfelkélés szervezéséről

Az országos honvédelmi bizottmány elnöke

Szabolcs megye Közönségének

Az országgyűlés határozata következtében, úgy a törvényhozó test¹ maga mind az ország kormánya Debreczenbe megérkezett; e törzs gyökeres magyar város körében folytatandó a haza megmentésének s a nemzeti szabadság biztosításának szent munkáját.

A népek istene ki védi az igazságot, s büntetlen nem hagyhatja a honáruló hitszegést, meg fogja e szent munkát vég eredményben áldani, ha magyar nemzet önmagához hű marad, s ezred éves nemzeti életének fentartására erejét megfeszíteni nem vonakodik.

A magyar nemzet nagy lelküen bánt a magyar hazát lakó különbféle nép fajokkal megosztotta velök minden jogait, minden szabadságait, s most köszönet helyett összeesküvést tapasztal a magyar nemzet országos élete ellen.

Már holnapok előtt nyiltan megiraték az országgyűlésnek, hogy az austriai minisztérium a magyar király által szentesített - s magyar ország önállását biztosító törvényeket semmibe sem veszi, s Magyarországot önálló kormányzatának eltörlésének, mint akármelly tartományt az austriai birodalomba kívánja beolvasztani, -

s ezen cél eszközlésére szövetkezett a bécsi udvar a horvát pártütőkkel a rác és horvát rabló gyilkosokkal, s nincs istentelenség, melyet a magyar nemzet elnyomására mozgásba ne tett volna.

Ferdinánd² császár s királlyal lemondattak a trónusról s hivatalos hirdalpaikban nyiltan kimondák azon istentelen kifogást, hogy ezt azért teszik, mert azon ifjú herczeg kit a trónusra ültettek nem esküdött Magyarország törvényeinek megtartására s azért azokat nyugodt lélekkel el is törülheti s Magyarország nemzeti lételét fegyveres erővel meg is semmisítheti.

Igy gondolnak ök jászhatni a királyi esküvel s a királyoknak Isten és emberek iránt tartozott kötelességeikkel.

És valóban ezen ifjú herczeg nem azzal lépett fel a világ előtt hogy teljesítendi azon felteteleket mellyek alatt a magyar királyi szék a Habsburg háznak őseink által megajánlatazott. Nem mondá, hogy leteszi a koronázási esküt, nem mondá hogy megesküszik hazánk törvényeinek, szabadságainak megtartására, nem csak nem is szólott a nemzethez a koronázás iránt, nem a király lemondása iránt, hanem egy nyilvános proclamatióban az volt

első s egyedüli szózata hogy első gondjának ismeri Magyarországot fegyverrel meghódítani, s az austriai birodalom egységébe beolvasztani.

Hasonlót nyilatkoztatott az austriai ministerium az austriai tartományok Kremzini gyűlésén.

S mi volt legelső cselekedete Ferencz Jósefnek³ az: hogy a magyar nemzetnek az élő nemzetek sorából kitürlése végett nem csak az illir, rác, oláh, tót lázadókkal s rabló főnökökkel szövetekezett, hanem fegyveres seregekkel a magyar nemzet esküdt ellenségei által vezéreltekkel hazánkat több oldalról megtámadta, s a sok oldalról zaklatott szegény hazánkat leigázásában a fővárosig haladott - utjában mindenütt önkényes kormányzatot hozott be, s a fegyverfogható népet rakásra fogatja s küldi az olasz s más népek elnyomására miszerint ottani seregeit ezen szerencsétlen, s hazájukat soha nem látandó kényszerített ujonczokkal szaporitván, onnan viszont minnél több idegen zsoldosokat fordithasson a magyar nemzet legyilkolására, s országunknak eldarabolásával, a magyar népnek az élő nemzetek sorából kitürlésére.

Ezen egyszerűn hü rajz világosan mutatja mikint a mostani harczban nem kevesebbről van szó mint arról hogy a magyar nemzet, melly annyi viszontagságok között Ezer éven át fen tudta magát tartani, megszűnjön lenni, s a szegény lengyel nemzet sorsára juttatva, áldozatul esik azon fejedelmi család korlátlan uralkodási vágyának, melly fejedelmi család azt, hogy még él s uralkodik a magyar nemzet példátlan hűségének s tömérdek áldozatainak köszönheti.

Az igazságnak örökké való Istene illy halhatlan árulásnak nem adhat diadalt; de Isten a maga áldását csak munkáért adja s csak azon népet segíti meg a melly életre valóságát az önvédelemnek készsége által bebizonyítja.

Csak legyünk önmagunkhoz hívek, s az Isten nem hagyhat el, édes hazánk nem veszthet el a nép szabadság hajnalakor.

Máskor is élt már a magyar illy vészes időt sőt veszélyesebbet a mostaninál a török birta Budát szinte az országnak legnagyobb részét, másik részében pedig német hadvezér zsarnokok dúltak; de a magyar nemzet nem csüggedett el, a Tiszának tős gyökeres magyar népe összesereglett a hős Bocskay⁴ zászlója körül rettenthetlen maga viseletével megmentette a magyar hazát.

Soha még azon magyar földre, mellyet a Tisza mos idegen zsarnokság lábát nem tette büntetlenül. - Most sem teendi. A Tisza népe melly Hevesnek, Borsodnak, Szabolcsnak, Biharnak áldott tereit ősi egyszerűségében romlatlan érzéssel erős karokkal műveli - Czegléd - Kőrös - Kecskemét törhetlen magyar erejü népével - a szabad Jász Kunokkal, - kik még szolgák nem voltak soha - de kiket most szolgálással fenyeget a német zsarnokság a vitéz hajduk az ország politicalai s vallási szabadságának alapítói, szóval a tiszai népnek ezernyi ezrei megfogják tudni tartani mit őseik szereztek, nem fogják megengedni, hogy német zsarnokság igába verje a Tisza magyar földjét, nem fogják elveszteni azon szent szabadságot, mellyért őseik vért ontottak, nem fogják engedni, hogy azon földön, hol a nemzet szabadságáért elhullott magyar ősök szent hamvai nyugosznak, a szolgaság átka nehezedjék maradékaikra.

Az ország igazságos védelmi harcza olly karban áll hogy ha a magyar nép által lelkesen támogatatik lehetetlen lesz nem győznie.

Mint egy 120 ezer ember áll az ország különböző részein az ellenség ellen, nem kell más mint az hogy seregeink a nép lelkesedéséből bátor kitartást merítsenek, mert a katona kétszeres kedvvel küzd ott a hol látja, hogy a lelkes nép segítségére számolhat - ha látja, hogy a nép tömegestől felkelésének győzhetlen erejével fedezi a honvédek hátát s oldalát, ha

tudja, hogy a nép lelkesült hangulatánál fogva, a haza ellenségei minden férfiúban minden asszonyban minden gyermekben, Isten boszujának megannyi eszköze veszi körül.

A Tisza lelkes népe eddig is megértette a hazafiuság szent sugallatát, bár távol volt a vész saját tüzhelyeitől seregenként állította ki a honvédeket, önkénteseket, s mozgó nemzetőrséget, s bizonyosan nem fog késlekedni az ön védelem szent kötelességében, mikor arról van a szó hogy a Tisza magyar népe az ellenség megfertőztetésétől megóvassék.

Ennek következtében az ország kormánya ezennel e törvényhatóságban is általános népfelkelést rendel a nemzet nevében.

Népfelkelést nem a végett, hogy az ellenség ágyui elébe távolább vidékre vezettessék, hanem a végett, hogyha fegyveres seregeink e vidéken volnának kéntelenek a hazát s magát a vidéket - annak saját szent földjén védeni ekkor az általános népfelkelés az ellenség előtt az élelmet eltakarítva; annak nyugtot soha nem hagyva azt éjjeli szállásában száguldozósaival nyugtalanítva egyes csapatait a vidéki ismeretére alapított ügyességgel megsemmisítve, tár szekereit el fogva, szóval az ellenséget a népfelkelésben fekvő győzhetlen erővel gyengítve hadseregeink mozdulatait elősegítse.

Ahányszor a haza érdekében nemzetünk védelmére felhívtam a magyar népet; mindannyiszor várakozást felül muló lelkesedéssel felelt meg felhívásomnak.

S most sincs egyéb hátra mint kimondani, hogy a nemzet megvárja, miszerint minden magyar teljesítse kötelességét a haza mentve leszen.

A népfelkelés rendezésére nézve megjegyzem: miként fő erőt a lovasságban kell helyezni, most ha az Alföld népe lóra kell, s ezernyi tömegeivel körül száguldozó az ellenséget míg hadseregeink vele szembe szállának a világ minden hatalma sem enyészheti azt a veszedelemtől.

Rendezze tehát e törvényhatóság a népfelkelést. - Oszlassék a nemzetőrség kissébb községeknél kerületekbe; nagyobb községeknél tizedekbe; adassanak annak kellő parancsnokok, s tétessék olly rendelkezés, hogy tizedenkint, községenként minden fegyverfogható ember összeiratván, akkint rendeztessék, hogy első felhívásra, az illető tized, vagy kerület szerinti nemzetőrséghez csatolathassék.

Kivonni magát a népfelkelés kötelessége alól - honárulási vétke súlya nélkül - senkinek sem szabad.

Lelkesedés s kitartás és igazságos ügyünket győzelemmel koszoruzandja a népek Istene. Debreczenben 1849-ki január 8-án.

*a honvédelmi bizottmány elnöke
Kossuth Lajos sk.*

Eredeti tisztázat. 240/E. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 84. db. 1849.

Jegyzet: 1. test: testület

2. Ferdinánd, V. (1793–1875), osztrák császár, magyar király 1848. dec. 2-ig. Ekkor lemondatták unokaöccse, Ferenc József javára.
3. Ferenc József, I. (1830–1916), osztrák császár, magyar király 1848. dec. 2-től.
4. Bocskai István (1557–1606), erdélyi fejedelem 1605–1606. A hajdúk tömegesen álltak az általa a Habsburgok ellen vezetett szabadságharc mellé.

13.

Debrecen, 1849. január 14.

Kossuth Lajos értesítése Szabolcs vármegyének,
nemzetőrök helyett mozgó csapat felállításáról

*A honvédelmi bizottmány elnöke
Szabolcs megye közönségének*

*A megye bizottmányának f. h. 3-áról kelt hivatalos levele következtében, melyben rövid időn alkalmazott, gyakorta felváltott, s nagy részben családi gondokkal terhelt egyénekből álló nemzetőrei helyett - egy mozgó sereg felállítására tőn ajánlatot, kérve egyszersmind: ezen csapat mennyi egyénből álljon? - a honvédelmi bizottmány ezen lelkes ajánlatot kedvesen vevén, s kijelentvén, hogy 1500 főnyi seregre örömet kíván ez ajánlatból számítani; jelennen arra hívja fel a megye közönségét, hogy a szóban levő csapat kiállítását s felfegyverzését lehetőleg rövid idő alatt eszközölje, annyival inkább, mert e csapatnak a kormány s nemzetgyűlés székhelyéni őrszolgálat leend megkülönböztetett rendeltetése.
Kelt Debreczenben Jan. 14. 1849.*

*a honvédelmi bizottmány elnöke
Kossuth Lajos sk.*

Eredeti sk. tisztázat. 199/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 107. db. 1849.

Kiadva: Kossuth, 14. 126.

14.

Debrecen, 1849. január 17.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke körlevelének Szabolcs vármegyéhez
küldött példánya a tisztviselői fizetések kimutatásáról

*A honvédelmi bizottmány elnöke
Szabolcs megye közönségének*

*Ezennel felhivatik a megye közönsége, miszerint a főispán úron kezdve minden megyei tisztviselőinek fizetési kimutatását az orsz: honvédelmi bizottmánynak az erdélyi intézkedések körüli tájékozás végett, sietve küldje be.
Debreczen, január 17-én 1849.*

*a honvédelmi bizottmány elnöke
Kossuth Lajos sk.*

Eredeti tisztázat. 637/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 81. db. 1849.

15.

Debrecen, 1849. január 18.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke saját kezű levele Szabolcs vármegyéhez
az ott alakítandó mozgó nemzetőrség kiállítási költségeiről

*A honvédelmi bizottmánytól
Zabolch Vármegye Közönségének!*

Lengyel Miklós¹ szabolcsi főesperes által Január 15-kéről 53 sz. alatt felküldött felterjesztésekre melyben, a 2000 főnyi s nagyobb részt lovasokból alakítandó mozgó nemzetőrségi csapat kiállítására kétszáz ezer pengő forintnak előlegezését kéri, ezzel válaszoltatik, hogy a különböző hadseregek s várak ellátása körül éppen a hónap közepén előforduló költségek, s a Kormánynak, s kormányzati hivataloknak Budapestről át költöztetése miatt úgy a bankjegy hivatalnak működéseiben, mint a fegyvergyártás, s ruházat és élelmezés körül szükség képpen közbejött több napi fenakadás egyáltalában meg nem engedik, hogy a megye által kívánt nagy összeg jelenben megadathassék, - sőt annak a legközelebbi időben is meg vagy nem adhatása iránt is csak néhány nap mulva legyen képes a kormány körülmény szerint nyilatkozni.

Figyelmeztetik azonban a megye közönsége mikint a kitűzött cél nem fog olly gyorsan elérhető, mint ezen vidéknek ellenségtől biztosítása megkívánja, ha e megye közönsége a kiállítatni ajánlt mozgó nemzetőrségi csapat alakításában, egyenruházati s más hasonló olly költségekbe fog bocsátkozni, minőkre az előlegezni kívánt összeg nagysága mutatni látszik; hogy tehát az illy költségre bocsátkozás által a dolognak sikere legalább is annyira kétségtelhetnék, hogy a csapat alakítása - a veszedelem közelségéhez képeest vagy feleslegessé, vagy pedig (: mitől Isten őrizzen :) már haszontalanná válhatnék.

A kormány örömet fog e megye közönségének a lehetőségig segédkezet nyújtani, de illy nagy összegre a jelen körülmények közt teljességgel nem számolhat.

Kelt Debreczenben Január 18 k. 1849.

*a honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Az irat fotóját lásd a következő oldalon.

Eredeti sk. tisztázat. 574/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 86. db. 1849.

Jegyzet: 1. Lengyel Miklós (1802–1889), szabolcsi főesperes, nagykállói r. kat. lelkész, a Szabolcs Vármegyei Központi Bizottmány tagja.

16.

Debrecen, 1849. február 8.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke levele Szabolcs vármegyéhez
Bede Bálint rabról készítendő jelentés felterjesztéséről

*A honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének*

Bede Bálintnének ./. alatti azon folyamodványára, melyben a megyénél raboskodó férjét kezességre kibocsátatni kéri, e megye, vizsgálatot tétetvén, véleményes jelentést terjesztend ide föl.

Kelt Debreczenben Február 8-án 849.

*A honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Melléklet: ./. 2 db. A mellékletek nem találhatók az aktában.

Eredeti tisztázat. 1540/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 144. db. 1849.

17.

Debrecen, 1849. február 11.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke levele Szabolcs vármegyéhez
Korom Mária, Erzsébet és Sára öröksége ügyében

*A honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének*

Korom Mária, Erzsébet és Sára testvérek csatolványos folyamodványa, melyben elhalt testvérbátyjok 300 forintnyi megyei kezelés alatt álló hagyományát részökre kiadatni kérik - ide mellékelve a végett tétetik át a megye közönségéhez, hogy ha a dolog úgy áll, miként a folyamodványban előadatik - fen nevezettek részére, az illető hagyomány adassék ki.

Kelt Debreczenben Februar 11-én 849.

*A honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Melléklet: 2. db. A mellékletek nem találhatók az aktában.

Eredeti tisztázat. 1720/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 143. db. 1849.

18.

Debrecen, 1849. február 14.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke levele Szabolcs vármegyéhez
a rohodi lakosoknak földesuruk elleni panasza ügyében

*A honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének*

*Szabolcs megyében kebelezett Rohod helység lakosainak ide csatolt folyamodása a végből tétetik át a megye közönségének; hogy a bent irt folyamodóknak, földes kisasszonyuk elleni panaszukat megvizsgáltatván, a tárgyalt törvény értelmében intéztesse el.
Kelt Debreczenben, február 14-én 1849.*

*a honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Melléklet: 1 db. A melléklet nem található az aktában.
Eredeti tisztázat. 1894/e. szám.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 128. db. 1849.

19.

Debrecen, 1849. február 14.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke levele Szabolcs vármegyéhez
Szabó Mihály csegei lakos katonai szállításnál szenvedett kára ügyében

*Az országos honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének*

*Szabó Mihály csegei¹ lakos folyamodása, melyben a katonaság szállításánál tulságos állomisági hajtásban megdöglött 70 vftira becsült lova árát megtéríttetni kéri, - visszavárolag megvizsgálás végett e megyének áttétetik.
Debreczenben 849. évi februárius 14-én*

*a honvédelmi bizottmány nevében
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Melléklet: 2. db. A mellékletek nem található az aktában.
Eredeti tisztázat. 1922/e. szám.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 142. db. 1849.
Jegyzet: 1. Csege: Tiszacsege

20.

Debrecen, 1849. február 16.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke levele Szabolcs vármegyéhez
a horvát foglyok munkába állításának engedélyezéséről

*Az országos honvédelmi bizottmány
Szabolcs megye közönségének*

Katona Miklós¹ őrnagy folyó hó 13-ról feljelentvén idősbb Patay Istvánnak² több kebelökbeli birtokos nevében tett - azon kérelmét, miszerint a hadi szolgálatra nem alkalmas horváth foglyok, a helyett, hogy haza bocsáttatának - adassanak át nekik - magukra vállalván azok élelmezését, és fizetését - melly ajánlat, miután a honvédelmi bizottmány által elfogadatot volna, Katona Miklós őrnagy útasitva lőn, hogy a foglyok átengedését eszközölje.

Kelt Debreczenben Február 16-án 849.

*az országos honvédelmi bizottmány
Kossuth Lajos sk.
elnök*

Eredeti tisztázat. 2001/E. szám.

Ezzel csak részben egyező eredeti fogalmazványa kiadva: Kossuth, 14. 466.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 141. db. 1849.

Jegyzet: 1. Katona Miklós (1813–1886), Kővárvidék tiszteletbeli jegyzője, majd szolgabírája, 1846-tól országgyűlési követ, nemzetőrségi őrnagy, utóbb ezredes, emigrál, 1865-ben hazatér.
2. Patay István, id. (1779–1852), Szabolcs vármegye másod (1828–1832), majd első (1832–1838) alispánja, országgyűlési képviselő (1830, 1832–1833), haladó szellemű politikus.

21.

Debrecen, 1849. február 21.

Kossuth Lajos, az OHB elnöke körlevelének Szabolcs vármegyéhez
küldött példánya a harmadik lóbeavatási kerület lóvásárlásáról

*A honvédelmi bizottmány elnöke
Szabolcs megye hatóságához*

A III. lóbeavatási kerület bizottmány elnöke által itt Debreczenben a lóvásárlások f. hó 12-én megkezdettek.

Minek sikeresebb eszközlése tekintetéből, a rögtöni kihirdetésért ezennel a hatóság felkéretik.

Debreczenben, február 21-én 1849.

*a honvédelmi bizottmány elnöke
Kossuth Lajos sk.*

Eredeti tisztázat. 2348/e. szám.

Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 152. db. 1849.

KOSSUTH LAJOS 1848–1849-ES KIADOTT IRATAI
a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárban

1. Pest, 1848. április 19.
Kossuth rendelete az arany- és ezüstpénz kivitelének szabályozásáról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 623. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 44–45.
2. Buda, 1848. április 23.
Kossuth rendelete a törvényhatóságokhoz a hadiadó behajtásáról, kezeléséről és a várható adójövedelmek bejelentéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 625. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 63–64.
3. Pest, 1848. április 28.
Kossuth rendelete a pénzügyminisztérium ügyköreiről és a pénzügyminisztériummal történő levelezésről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 642. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 81–82.
4. Buda, 1848. május 23.
Kossuth felhívása kamatos kincstári utalványok jegyzésére.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 168. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 12. 177–181.
5. Budapest, 1848. május 27.
Kossuth rendelete a hitelintézet felállításáról és az ügynökökre vonatkozó adatgyűjtésről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 722. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 198–200.
6. Pest, 1848. május 27.
Kossuth rendelete a hitelintézeti ügynökök működéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 722. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 200–202.
7. Buda, 1848. június 18.
Kossuth rendelete a törvényhatóságokhoz: a kormány felhívására bejövő ezüstpénz a magyar bankjegyek fedezetének részét jelenti.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1055. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 294.
8. Budapest, 1848. július 6.
Kossuth rendelete a törvényhatóságokhoz harmincad csempészeti ítélőszék felállításáról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1003. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 389–390.

9. Budapest, 1848. július 10.
Kossuth rendelete a törvényhatóságokhoz a lottéria gyűjtő intézetek megszüntetéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1002. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 409.
10. Budapest, 1848. augusztus 5.
Kossuth rendelete a 2 forintos bankjegyek forgalomba hozataláról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1181. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 677–679.
11. Budapest, 1848. augusztus 10.
Kossuth rendelete az osztrák 1 és 2 forintos bankjegyek elfogadásának tilalmáról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1128. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 12. 702.
12. Budapest, 1848. október 8.
Az OHB rendelete a várparancsnokokhoz a nemzeti lobogó kitűzéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1485. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 13. 126–127.
13. Pest, 1848. november 27.
Kossuth rendelete a hátralékos újoncok mielőbbi kiállításáról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 25. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 13. 567.
14. Pest, 1848. november 27.
Kossuth rendelete a fedett lovardák létesítéséről a huszárezredeknel.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 26. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 13. 567.
15. Budapest, 1848. december 16.
Kossuth felhívása Szabolcs megye közönségéhez mozgó szabadcsapatok alakítására.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 48. cs. 1596. db. 1848.
Kiadva: Kossuth, 13. 767–769.
16. Pest, 1848. december 22.
Az országgyűlés felhívása a törvényhatóságokhoz a hátralékos újoncok kiállítására.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 54. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 13. 843–844.
17. Pest, 1849. január 1.
Kossuth nyílt rendelete az ország törvényhatóságaihoz, a sereg- és várparancsnokokhoz és a kormánybiztosokhoz az országgyűlés és a kormány Debrecenbe költözésével kapcsolatban.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 90. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 14.

18. Debrecen, 1849. január 12.
Kossuth értesítése Szabolcs vármegyének, a Debrecenbe küldött fegyverek árának megtérítéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 84. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 107.
19. Debrecen, 1849. január 13.
Kossuth értesítése Szabolcs vármegyének, nemzetőrök helyett mozgó lovascsapat felállításáról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 84. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 125–126.
20. Debrecen, 1849. január 20.
Kossuth válasza Szabolcs vármegye önkéntes lovascsapat felállítását célzó ajánlatára.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 107. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 175–176.
21. Debrecen, 1849. február 2.
Kossuth intézkedése Szabolcs vármegye népe katonai terheinek csökkentésére.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 77. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 289–290.
22. Debrecen, 1849. február 3.
Kossuth utasítása Szabolcs vármegyének a tölténykészítésre alkalmas hulladékpapír Nagyváradra küldésére.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 102. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 314–315.
23. Debrecen, 1849. február 3.
Kossuth utasítása Szabolcs vármegyéhez, Balmazújvárosnak a népfelkelés alóli felmentéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 135. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 314.
24. Debrecen, 1849. február 14.
Kossuth utasítása Szabolcs vármegyének, volt bökönyi jobbágyoknak földesúri követelésekkel szembeni megvédéséről.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 127. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 14. 449.
25. Debrecen, 1849. április 20.
Kossuth körlevele a törvényhatóságoknak a nemzet függetlenségének kinyilvánításáról és a kormányzói méltóság elfoglalásáról.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 289. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 15. 58–59.

26. Debrecen, 1849. április 21.
Kossuth utasítása Szabolcs vármegyének a pazonyi lakosok úrbéri panasza tárgyában.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 319. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 15. 79.
27. Debrecen, 1849. április 26.
Kossuth körlevelének Szabolcs vármegyéhez küldött példánya a törvényhatóságok újonchátralékának megállapítására.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 459. db. 1849.
Kiadva: Kossuth, 15. 146.
28. Debrecen, 1849. június 1.
Az 1848 novemberi és decemberi, illetve az 1849. évi adóról szóló törvény Kossuth Lajos kormányzó és Duschek Ferenc pénzügyminiszter aláírásával.
Lelőhely: SZSZBML, IV. B. 102. 49. cs. 372. db. 1849.
Kiadva: Beér, 1954. 827–829.